

روان‌شناسی سایکوپتی

راهنمای شناسایی سایکوپت‌ها در روابط اجتماعی و عاطفی

دکتر زهره نورک

تهران، ۱۴۰۰

سرشناسه : نوری، زهره، ۱۳۴۹ -
عنوان و نام پدیدآور : روانشناسی سایکوپتی: راهنمای شناسایی سایکوپت‌ها در روابط اجتماعی و عاطفی / زهره نوری.
مشخصات نشر : تهران: بوی کاغذ، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری : ۱۹۴ ص.
شابک : 978-622-6070-41-6
وضعیت فهرست‌نویسی : فیپا
یادداشت : واژه‌نامه.
عنوان دیگر : راهنمای شناسایی سایکوپت‌ها در روابط اجتماعی و عاطفی.
موضوع : جامعه‌ستیزان -- روانشناسی
موضوع : Psychopaths -- Psychology
رده بندی کنگره : RC۵۵۵
رده بندی دیویی : ۶۱۶/۸۵۸۲
شماره کتابشناسی ملی : ۸۴۲۸۳۵۰

تهران، میدان انقلاب، ابتدای خیابان کارگر شمالی، کوچه مجد، شماره ۵،

واحد یک غربی، کدپستی: ۱۴۱۸۹۴۵۸۵۳

تلفن: ۰۲۱-۶۶۱۲۸۴۹۱-۰۲۱ تلفن همراه: ۰۹۲۱۲۵۷۶۵۹۳

رایانامه: info@booka.ir | تارنما: www.booka.ir

روان‌شناسی سایکوپتی

راهنمای شناسایی سایکوپت‌ها در روابط اجتماعی و عاطفی

دکتر زهره نوری

چاپ: اول، ۱۴۰۰ | مدیر تولید: احمد رضانی | چاپ و صحافی: هنگام

تیراژ: ۵۰۰ نسخه | شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۰۷۰-۴۱-۶

همه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است

تقدیم به مام وطن: ایران عزیز

www.booka.ir

www.booka.ir

فهرست مطالب

پیشگفتار	۹
فصل اول: سایکوپتی چیست؟ سایکوپت کیست؟	۱۴
۱. سایکوپتی: نوعی اختلال شخصیت	۲۶
انواع اختلالات شخصیت	۲۷
اختلال شخصیت ضداجتماعی	۲۸
تفاوت‌های جامعه‌سستیزان و سایکوپت‌ها	۳۰
۲. ساختار مغزی سایکوپت‌ها و تفاوت آن با ساختار مغز افراد عادی	۳۷
فصل دوم: ویژگی سایکوپت‌ها در روابط عاطفی	۵۰
۱. جذابیت ظاهری ساختگی، خودنما و بازیگر	۵۰
۲. خودشیفتگی بیمارگونه	۵۹
۳. دروغ‌گویی	۶۳
۴. کنترل‌گری	۶۹
۵. شخصیت بی‌ثبات - زندگی بی‌هدف	۷۹
۶. بهره‌کشی از دیگران با دستکاری ذهن آنها	۸۳
۷. لطمه زدن به سلامت روانی دیگران با قصد و نیت قبلی	۸۴
۸. وقاحت	۸۷
۹. عدم همدلی و درک احساسات فرد مقابل	۸۸
۱۰. نیاز به هیجان	۹۱
۱۱. خشم‌های انفجاری	۹۳
۱۲. خیانت در روابط عاطفی	۹۶
۱۳. حسادت	۹۹

۱۰۲	۱۴. پرحرفی.....
۱۰۳	۱۵. سابقهٔ بزهکاری و فرار از خانه در دوران کودکی.....
۱۰۴	۱۶. تجاوزگری و عدم وجود بازدارنده‌های اخلاقی.....
۱۰۵	۱۷. زن‌ستیزی.....
۱۰۸	۱۸. سوءاستفاده روانی در ارتباطات عاطفی.....
۱۱۴	فصل سوم: راه‌های شناسایی سایکوپت‌ها .....
۱۱۵	۱. خوبی بیش از حد.....
۱۱۶	۲. روابط عاطفی قبلی.....
۱۱۹	۳. جلب توجه.....
۱۲۰	۴. محتوای صحبت.....
۱۲۲	۵. اهداف.....
۱۲۴	۶. محتوای خاطرات گذشته.....
۱۲۵	۷. شغل / مشاغل فعلی و قبلی.....
۱۲۶	۸. سرگرمی‌های غیرمعمول.....
۱۲۷	۹. قربانی.....
۱۲۹	۱۰. عدم ابراز احساسات متناسب با موقعیت.....
۱۳۱	۱۱. رفتارهای تکانشی.....
۱۳۲	۱۲. دوران کودکی.....
۱۳۴	۱۳. آیا خود من یک سایکوپت هستم؟.....
۱۴۲	فصل چهارم: عوامل پیش‌بینی‌کنندهٔ سایکوپتی در دورهٔ کودکی .....
۱۴۲	۱. بی‌رحمی نسبت به حیوانات.....
۱۴۳	۲. میل به آتش‌افروزی.....
۱۴۳	۳. شب‌ادراری.....
۱۴۳	۴. قانون‌شکنی.....
۱۴۴	۵. دروغ‌گویی.....
۱۴۵	۶. قلدری با همسالان.....
۱۴۵	۷. عدم حساسیت و ترس.....

۱۴۶	۸. کودکی ناسازگار و دشوار.....
۱۴۷	۹. اختلال نقص توجه - بیش‌فعالی.....
۱۴۹	فصل پنجم: شیوهٔ مقابله با سایکوپت‌ها .....
۱۴۹	۱. چه کسانی جذب سایکوپت‌ها می‌شوند؟.....
۱۵۸	۲. چرا رابطه با سایکوپت‌ها طولانی می‌شود؟.....
۱۶۱	۳. آیا سایکوپت‌ها تغییر می‌کنند؟.....
۱۶۳	۴. چگونه باید با سایکوپت‌ها مقابله کرد؟.....
۱۷۷	فهرست منابع .....
۱۸۱	واژه‌نامهٔ تخصصی .....
۱۸۱	واژه‌نامه فارسی به انگلیسی.....
۱۸۸	واژه‌نامه انگلیسی به فارسی.....

www.boook.ir

www.booka.ir

پیشگفتار

«خطرناکترین انسانها در جامعه کسانی هستند که زیر نقاب عقلانیت، انسانیت، عشق، مهربانی و وجدان،
دنیایی از شرارت، خشم، دروغ، پنهان کاری و بی بندوباری پنهان کرده اند.»

دکتر هروی کلیکی^۱

سایکوپتی از جمله اختلالات شخصیتی است و سایکوپت کسی است که با ظاهری مهربان، بیش از اندازه نمایشی، به ظاهر احساساتی، عاشق پیشه، مراقب، مسئولیت پذیر، منطقی و درستکار به زندگی دیگران وارد می شود و پس از رسیدن به هدف خود که معمولاً سوءاستفاده عاطفی، مالی و اجتماعی است ماهیت واقعی خود را که فردی خودخواه، حق به جانب، آسیب رسان، بی وفا، بی مسئولیت، پنهانکار، دروغ گو و حتی در موارد حادتر قاتل است نشان می دهد. سایکوپت ها افرادی هستند که توجهی به درستی و نادرستی ندارند، قانون شکنی می کنند، توانایی همدلی و همدردی با دیگران را ندارند، فاقد بازدارنده های اخلاقی هستند و زندگی و عشق شان سراسر دروغ و نیرنگ است. آنچه این افراد را برای جامعه خطرناک می کند نقاب عقلانیتی است که بر چهره دارند و این نقاب شناسایی آنها را در ابتدای امر و چه بسا تا سالیان بسیار زیادی دشوار می کند.

همانگونه که از عنوان کتاب حاضر برمی آید نکات مهم کتاب شامل ویژگی های اصلی سایکوپت ها، چگونگی تعاملات اجتماعی و عاطفی شان، و راه های شناسایی آنها قبل از افتادن به دام است. در این کتاب به بررسی

---

1. Hervey M. Cleckley

روانشناختی گروهی از سایکوپت‌ها پرداخته‌ایم که اگرچه قتلی مرتکب نشده‌اند و به زندان یا چوبه دار نرسیده‌اند، اما با خودخواهی و فریب دیگران احساسات افراد را می‌کشند؛ زندگی روانی، عواطف، آرامش و دارایی آنها را به تاراج می‌برند و در نهایت خون‌سردی و با ظاهری موجه طعمه‌های جدیدی برای خود پیدا می‌کنند.

آمارها نشان می‌دهند اغلب سایکوپت‌ها مذکر هستند و این پدیده در میان زنان نادر است، اما نایاب نیست. سایکوپت‌ها به زندگی دیگران وارد شده و آنها را فریب می‌دهند، زندگی آنها را با چالش‌های عاطفی و احیاناً مالی سخت و سنگین مواجه کرده و چنانچه فریب‌خوردگان هرچه سریعتر از او فاصله بگیرند از آنها ربات‌هایی بی‌منطق و مطیع ساخته و با بی‌رحمی این کار را با هرکسی که برایشان منافعی داشته باشد انجام می‌دهند. سایکوپت‌ها پشت سر خود دنباله‌ای از زندگی‌های ویران شده، قلب‌های شکسته، انتظارات متلاشی شده و کیف پول‌های خالی برجای می‌گذارند. سایکوپت‌ها هرگز احساس گناه یا پشیمانی نمی‌کنند، اهل عذرخواهی نیستند و همیشه و در هر حالتی طلبکارند. این کتاب می‌تواند برای افرادی که در چنین روابطی گرفتار آمده‌اند و گیج و بلا تکلیف هستند که چرا رابطه‌ای چنان عاشقانه به رابطه‌ای چنین سرد و آزاردهنده تبدیل شده است نیز مفید باشد.

موضوع قابل توجه دیگر در این کتاب آن است که بیشتر مطالب مطالعه حول محور سایکوپت‌ها در روابط عاطفی است. دلیل این توجه آن است که در سایر روابط اجتماعی، وقتی افراد رفتار مناسبی ندارد معمولاً به سرعت از آن موقعیت کنار گذاشته می‌شوند، ولی در روابط عاطفی به راحتی نمی‌توان سایکوپت‌ها را کنار گذاشت. آنها ممکن است پدران، مادران، همسران، فرزندان، سایر اقوام نزدیک و یا حتی خود ما را شامل شوند.

لازم به ذکر است سایکوپت‌ها حتی درمانگران، روانپزشکان، قضات و هر شخصی را که اراده کنند فریب می‌دهند؛ لذا بر خود لازم دانستم به عنوان یک

روانشناس وظیفه تحقیق و تفحص در این زمینه را برعهده گرفته و نتایج مطالعات خود را در قالب کتاب منتشر کنم تا خدمتی هرچند کوچک در امر آگاهی‌بخشی به جامعه ایرانی انجام داده باشم.

انگیزه من از نوشتن این کتاب برگرفته از مراجعانی بود که در کودکی مورد تعرض افراد نزدیک خانواده قرار گرفته بودند؛ برخی مراجعان شکایت داشتند همسرانشان با محارم خود ارتباطات نامتعارف دارند، همسرانی که دروغ‌گو و پنهانکار هستند، و بسیاری موارد دیگر که در طول مطالعه این کتاب با آنها آشنا خواهید شد. برخورد با این موارد مرا بر آن داشت تا در زمینه اختلالاتی که گریبانگیر این افراد است به تحقیق و تفحص بپردازم و در نهایت به اختلال شخصیت سایکوپتی رسیدم و نتایج چندین سال مطالعه و تحقیق و تفحص خود را در این کتاب به رشته تحریر درآوردم.

وقتی نگارش این کتاب به پایان رسید، در خبرها روایتی شنیدم از پیرمردی که با کمک همسر خود در شهرک اکباتان تهران فرزند چهل‌ساله خود را به دلایل واهی به قتل رسانده، جسد را مثله و به سطل‌های زباله انداخته‌اند. خبری شوکه‌کننده که چند و چون و چرایی آن تا این لحظه مشخص نیست، اما در خبرهای تکمیلی مشخص شد این زوج داماد و دختر خود را نیز سالها قبل با شیوه‌ای مشابه به قتل رسانده‌اند. با خواندن این کتاب درخواهید یافت چگونه سایکوپت‌ها هیچ حد و مرز و بازدارنده اخلاقی در ارضای نیازهای حیوانی خود نمی‌شناسند. شنیدن داستان این خانواده شکی باقی نمی‌گذارد که این زوج واجد اختلال سایکوپتی هستند و البته از نوع شدید آن.

سایکوپتی نیز مانند هر اختلال و بیماری دیگری بصورت یک طیف است که ممکن است افراد درگیر با آن در نقطه خاصی از این طیف قرار داشته باشند. برای مثال، اگر نقطه آغاز و پایان طیف را صفر و ۱۰۰ در نظر بگیریم، قاتلانی چنین خونسرد و بی‌عاطفه در نقاط ۹۵ به بالا قرار می‌گیرند. لیکن، سایکوپت‌های بسیاری در جامعه آزادانه زندگی می‌کنند که ممکن است به لحاظ درجه‌بندی

روی طیف مذکور بین نقاط ۳۰ تا ۷۰ قرار داشته باشند و به شدت برای جامعه و نزدیکان خود خطرناک هستند.

این کتاب حاصل بیش از چهار سال مطالعه و پژوهش در زمینه شناسایی سایکوپت‌ها و دلایل رفتارهای خانمان‌سوز آنها بوده و برای نوشتن آن از به‌روزترین کتب و منابع انگلیسی‌زبان و تجارب شخصی در آموزش و درمان و تدریس در زمینه روانشناسی استفاده شده است. در اینجا از خواننده‌های محترم تقاضا دارم کم و کسری‌های این کتاب را بر من ببخشایند، چراکه با عدم دسترسی به منابع فارسی و دشواری انطباق منابع انگلیسی‌زبان با آنچه در کشور ما اتفاق می‌افتد نوشتن این کتاب که تقریباً نخستین کتاب جامع در زمینه سایکوپت‌شناسی در ایران است کار سهل و ساده‌ای نبوده و بطور حتم مطالب بسیاری ناگفته باقی مانده یا برخی مطالب بیان شده در فرهنگ ما مرسوم نباشد. با اینکه سایکوپتی اختلالی است جهان‌شمول و مختص فرهنگ یا کشور خاصی نیست و در تمام جوامع چنین افرادی وجود دارند، با این حال سعی شده مطالب کتاب تا آنجا که امکان دارد با فرهنگ ما مطابقت داشته باشد.

در پایان لازم است از آقای دکتر احمد رضانی سردبیر محترم انتشارات بوی کاغذ (بوکا) که با مساعدت خود شرایط چاپ این کتاب را فراهم نموده‌اند نهایت تشکر و قدردانی خود را ابراز نمایم. امید است این کتاب مورد استفاده روانشناسان، مشاوران، متخصصان امور روان‌درمانی، قضات، وکلا جوانان در آستانه ازدواج و خانواده‌های آنان، و عموم مردم قرار گیرد. مسلماً آگاهی دادن بزرگترین خدمتی است که می‌توان به افراد یک جامعه ارائه داد و امیدوارم این کتاب چنانکه هدف نگارنده است آگاهی‌دهنده قشر عظیمی از مردم باشد که کمابیش با چنین افرادی که تعدادشان اندک هم نیست، برخورد دارند و حتی با آنها زندگی می‌کنند. هرگونه پیشنهاد، انتقاد، تجربه و اطلاعاتی در زمینه سایکوپت‌ها دارید برای اینجانب ایمیل بفرمایید تا در چاپ‌های آتی با رعایت حقوق فردی لحاظ شود. اکیداً توصیه می‌کنیم که حتماً کتاب را تا آخر بخوانید و عجلولانه به کسی برچسب

سایکوپتی نزنید! با خواندن یکی دو فصل کتاب و آگاهی از تشابهات موارد ذکر شده با فرد موردنظرتان هرگز به وی برچسب نزنید و به سایکوپتی متهم نکنید. کتاب را تا آخر بخوانید، آگاهی خود را بالا ببرید و اگر مشکوک هستید که فرد زندگی شما سایکوپت هست یا نه با یک متخصص تماس بگیرید.

دکتر زهره نوری
znourii@yahoo.com

www.booka.ir

فصل اول

سایکوپتی چیست؟ سایکوپت کیست؟

سایکوپتی^۱ نوعی اختلال شخصیتی است که طی آن فرد مبتلا توجهی به درستی و نادرستی امور ندارد، قانون‌شکنی می‌کند، حق دیگران را پایمال می‌کند، رفتارهای ضداجتماعی دارد، توانایی همدلی و همدردی با دیگران را ندارد و فاقد بازدارنده‌های اخلاقی است.

رابرت هیر^۲، استاد روان‌شناسی جنایی، این افراد را درندگان اجتماعی می‌داند که می‌فریبند، مبادرت به ارتکاب اعمال نادرست می‌کنند، با بی‌رحمی راه خود را از میان زندگی دیگران درپیش می‌گیرند و دنباله‌ای از زندگی‌های متلاشی‌شده، قلب‌های شکسته، انتظارات بربادرفته و کیف‌پول‌های خالی را پشت سر خود برجای می‌گذارند.

سایکوپت^۳ برگرفته از عبارت یونانی psyche و در لغت به معنای «روان» است؛ این عبارت از دو واژه psycho به معنای «روانی» یا «امور مربوط به روان‌شناسی» و path به معنای «آسیب»، «آزار» و «بیمارگونه» تشکیل می‌شود. در زبان فارسی، اصطلاحاتی مانند روان‌پلید، روان‌آزار و مردم‌آزار معادل واژه سایکوپت در نظر گرفته شده است. با این حال به دلیل آشنایی بیشتر متخصصان و عموم افراد با معادل علمی این واژه در منابع مختلف، اصطلاح سایکوپت در این کتاب مورد استفاده قرار می‌گیرد.

-
1. Psychopathy
  2. Robert Hare
  3. Psychopath

سایکوپت‌ها کاملاً عاری از وجدان و همدلی هستند، خودخواهانه آنچه را می‌خواهند به دست می‌آورند، آنچه دوست دارند را انجام می‌دهند و از هنجارها و انتظارات اجتماعی بدون کمترین حس گناه و پشیمانی تخطی می‌کنند. بیشتر مشکلات و گرفتاری‌هایی که سایکوپت‌ها ایجاد می‌کنند در روابط عاطفی، خانوادگی و به نوعی در رابطه با زیردستان مطرح است. لذا بررسی سایکوپت‌ها در بستر روابط اجتماعی و عاطفی می‌تواند ویژگی‌های اساسی این گروه را نمایان کند. به بیان دیگر، تا به این افراد نزدیک و در دام آنها گرفتار نشوید ممکن است تصوراتان از آنها انسانی خوب، موقر، منظم و مهربان باشد.^۱ درعین حال، آنها دارای حداقل ظرفیت برای بهره‌مندی از یک رابطه عاطفی سالم بوده و گرچه در آغاز رابطه بسیار هیجان‌زده به نظر می‌رسند، اما به زودی نسبت به فرد موردنظر احساس بی‌زاری کرده و چه‌بسا این نکته را ابراز نیز می‌کنند.

حالت هیجان‌زدگی در سایکوپت‌ها ممکن است شبیه عاشق شدن باشد و فرد گرفتار در دام این افراد عمدتاً این حالت را به علاقه بیش‌ازحد سایکوپت نسبت به خود ربط می‌دهد. اما سایکوپت به مرور شرایطی را برای شریک عاطفی خود فراهم می‌آورد که فرد به دام افتاده به تدریج خود را غرق در دریایی از مه می‌بیند که برداشتن یک گام کوچک را نیز برای او غیرممکن می‌کند.

سایکوپت‌ها فرد موردنظر را در ابتدای رابطه ایده‌آل‌سازی می‌کنند و این حس را به او می‌دهند که بهترین فرد ممکن برای ارتباط عاطفی را یافته است، اما بسیار سریع ورق برمی‌گردد و سایکوپت فرد مقابل را در موقعیت بازنده قرار داده و خیلی راحت و بدون ذره‌ای عذاب وجدان به رابطه بعدی می‌رود. حال آنکه فرد به دام افتاده تا سالیان سال ممکن است از خود پرسد: گناه من چه بوده؟ اینها چه جور انسان‌هایی هستند؟ چه چیز باعث شد او این کار را با من انجام دهد؟ حالا چه کار کنم؟

---

۱. لازم به ذکر است که هر فرد مهربان و موقر و منظم و مؤدبی لزوماً سایکوپت نیست. منظور این است که سایکوپت‌ها برای فریب دیگران چنین نقاب‌هایی را به صورت خود می‌زنند.

فیلیپ پینل^۱، روان‌پزشک فرانسوی، نخستین کسی بود که درباره سایکوپت‌ها نوشت. او از اصطلاح «جنون بدون دیوانگی»^۲ برای شرح الگوهای رفتاری کاملاً بی‌رحمانه و عدم توانایی سایکوپت‌ها در خودداری از انجام این اعمال استفاده کرد. آنچه پینل به آن اشاره دارد الگوهای رفتاری شرم‌آوری است که وقتی از انسان‌های معمولی سهواً سربرزند آنها را دچار شرمندگی و پشیمانی قلبی خواهد کرد، اما سایکوپت‌ها این رفتارها را شخصاً انتخاب کرده و عمداً انجام می‌دهند و هیچ‌گونه احساس شرم، گناه یا عذاب وجدان در انجام این اقدامات در خود حس نمی‌کنند. در واقع، سایکوپت‌ها کاری را اشتباهی انجام نمی‌دهند، بلکه کار اشتباه را عمداً انجام می‌دهند. به همین دلیل حتی دانشمندان این حوزه نیز در این نکته حیران‌اند که «آیا آنها بد هستند یا دیوانه!»^۳

هروی کلیکی در کتابی درباره سایکوپت‌ها به عنوان «نقاب عقلانیت»^۴ چنین می‌نویسد: «برخلاف باور عمومی، تمام سایکوپت‌ها جنایتکار، یا دیوانه زنجیری و زندانی نیستند. سایکوپت‌های زیادی در جامعه زندگی می‌کنند که در ظاهر بسیار معقول و منطقی و احتمالاً خیلی دوست‌داشتنی به نظر می‌رسند.» این روان‌پزشک امریکایی و پیشگام حوزه اختلالات فکری و روانی اعتقاد دارد که آنها نقاب عقلانیت، مهربانی و وجدان به چهره می‌زنند و در پنهان شدن پشت این نقاب نقش بازی کردن تخصص ویژه‌ای دارند.

سایکوپت‌ها مجموعه‌ای از ویژگی‌های رفتاری و شخصیتی را انتخاب کرده و شخصیت خود را بر اساس این ویژگی‌های شکل می‌دهند. افراد عادی غیرمتخصص نمی‌توانند تمام ویژگی‌ها و ابعاد مختلف شخصیتی سایکوپت‌ها را در نگاه اول و یا شاید حتی در دوران زندگی با این افراد تا پایان عمر به‌راحتی تشخیص بدهند، چراکه سایکوپت‌ها خداوندگاران حقه‌بازی، فریب‌دیگران و خوب جلوه دادن خود هستند. قربانیان سایکوپت‌ها از یک نکته به خوبی آگاه

1. Philippe Pinel
2. insanity without delirium
3. Are They Bad or Mad?
4. The Mask of Sanity

هستند: «این شخص بسیار بد است»، اما نمی‌دانند دلیل این همه بدی و شر چیست و چگونه باید آن را برای دیگران شرح دهند.

سایکوپت‌ها با ساختن ظاهر فریبنده و جذاب برای تحت تأثیر قرار دادن هرچه بهتر و سریع‌تر طعمه موردنظر، ویژگی‌های به‌شدت آسیب‌رسان خود را مخفی کرده و خود را خوب و مهربان و دلسوز نشان می‌دهند. وقتی یک سایکوپت طعمه خود را انتخاب می‌کند با ظاهر فریبنده، اما کذایی، تمام سعی و تلاش خود را به کار می‌بندد تا فرد موردنظر را جذب خود کند. هنگامی که یک سایکوپت موفق می‌شود شما را به دام خود بیاندازد، با کلمات، رفتارها و بازی‌های دل‌نشین شما را خلع سلاح می‌کند. در این زمان است که به خاطر عقل و کارایی تان مورد تحسین وی واقع می‌شوید. او اوقات بسیار خوشی برای شما فراهم می‌کند، به شما لبخند می‌زند و فریب‌تان می‌دهد. اما فراموش نکنید که در نهایت برای این ماه غسل کاذب با کمال تأسف تاوان سنگینی باید پردازید. سایکوپت درست در زمانی که این فکر را به شما القا کرد که تا آخر عمر با شما خواهد ماند (برای مثال با شما ازدواج می‌کند) و خیالتان راحت شد که این فرد را تا ابد برای خود خواهید داشت، شما را در یک سردرگمی روانی و بحران عاطفی، بدون هیچ دلیل موجهی رها می‌کند. شگرد آنها عمدتاً این است که به لحاظ عاطفی شما را دیگر نمی‌بینند، ولی هرگز حاضر نیستند شما را رها کنند تا به دنبال زندگی خود بروید؛ مبادا که از شر آنها خلاص شوید. سایکوپت با این کار احساسات، عواطف، غرور و قوه تعقل شما را با خود می‌برد. شما غمگین و تنها می‌شوید، دیگر قادر به تفکر نیستید و نمی‌توانید با درایت به داستان نگاه کنید، لذا برای ماه‌ها و شاید تمام عمر نشسته و با خود می‌اندیشید که چه بر شما گذشته و گناهتان چه بوده و چه کار اشتباهی انجام داده‌اید؟!

نکته ضروری دیگری که باید اشاره کرد آن است که سایکوپت‌ها همه بیمار روانی نیستند. بیماران روانی مانند اسکیزوفرنی‌ها که اغلب مرز بین واقعیت و خیال را تشخیص نمی‌دهند لزوماً سایکوپت نیستند؛ کمالینکه برخی از این بیماران

روانی می‌توانند با مصرف دارو بیماری خود را کنترل کنند و به زندگی عادی بازگردند، اما سایکوپتی درمان دارویی ندارد (دستکم تاکنون دارویی برای آن به اثبات نرسیده است).

در واقع، سایکوپتی همان‌گونه که بدان اشاره شد، یک الگوی نسبتاً ثابت رفتاری، شخصیت و به نوعی انتخاب روش زندگی آسیب‌رسان است و در شرایط عادی بحث درمان مطرح نیست. البته عده‌ای از پژوهشگران دانشگاه کالیفرنیا ادعا کرده‌اند سایکوپتی درمان روان‌شناختی دارد و برخی از موارد این اختلال را می‌توان در سنن پایین درمان کرد. بنابر استدلال این پژوهشگران، امکان شناسایی و درمان سایکوپتی در دوران کودکی وجود دارد، لیکن یافته‌های پژوهشی که از ادعای درمان بزرگسالان حمایت کند یافت نشد، و بنابراین در این فصل به آن نمی‌پردازیم.

در ادامه شرح تفاوت‌های سایکوپت‌ها با بیماران روانی باید گفت که سایکوپت‌ها واقعیت و خیال را از هم تشخیص می‌دهند و کاملاً می‌دانند مشغول چه کاری هستند و بسیاری از رفتارهای آنان مبتنی بر نقشه قبلی و از روی آگاهی کامل است. آنها توهم و هذیان ندارند و از فشار درونی که در بیماری‌های روانی مشاهده می‌شود رنج نمی‌برند. بالعکس، آنها در متوهم نشان دادن سایرین و ایجاد فشار روحی در دیگران استاد هستند. کوتاه سخن آنکه ابتلا به بیماری روانی با روان بیمار متفاوت است. سایکوپت‌ها، روان بیمار دارند و دیگران را به لحاظ روانی از پای درمی‌آورند و لزوماً ممکن است بیماری روانی نداشته باشند. در مقابل، بیماران روانی خود از بیماری‌شان رنج می‌برند و اغلب قصد آزار دیگران را ندارند.

پیتر هیتجنز^۱، نویسنده و برنامه‌نویس بلژیکی، سایکوپت‌ها را شکارچیانی می‌نامد که به طعمه خود می‌چسبند و تا به هدف خود که همانا نابودی طعمه است نرسند، آرام نمی‌گیرند. وی اعتقاد دارد سایکوپتی نه یک اختلال یا کژکاری،

---

1. Pieter Hintjens

بلکه یک انطباق و انتخاب است. این افراد انتخاب می‌کنند که دیگران را قربانی زندگی خود کنند، برای این منظور طعمه‌های خود را به دقت انتخاب می‌کنند و کاملاً آگاهانه اهداف خود را انتخاب و به مرحله اجرا درمی‌آورند. هیتجنز معتقد است سایکوپت‌ها در تعاملات اجتماعی خود از فرمول شکار- شکارچی استفاده می‌کنند و شکار خود را با دقت بسیار انتخاب می‌کنند. این نویسنده به نوعی عنکبوت در استرالیا اشاره می‌کند که ظاهری به شکل مورچه دارد. این عنکبوت با مورچه‌ها طرح دوستی می‌ریزد و آن قدر در اطراف کلونی مورچه‌ها پرسه می‌زند تا بالاخره بتواند به عنوان عضوی از آن کلونی پذیرفته شود. زمانی که در کلونی مورچگان به عنوان یک مورچه پذیرفته شد شروع به خوردن غذای ذخیره مورچه‌ها در کلونی می‌کند. وقتی اندوخته غذایی مورچه‌ها به پایان رسید، به خوردن لاروها روی می‌آورد و بدین ترتیب دیگر مورچه‌ای در کلونی به بلوغ نمی‌رسد و در نهایت نیز خود مورچه‌های بالغ را تناول می‌کند. البته عنکبوت این کار را به یکباره انجام نمی‌دهد، بلکه آهسته و پیوسته و با حوصله فراوان، هست و نیست مورچه‌ها را به تاراج می‌برد. عنکبوت آن قدر به این کار ادامه می‌دهد تا کلونی مورچه‌ها کاملاً از هم فروپاشد. بعد هم در نهایت خونسردی به سراغ کلونی دیگری می‌رود و بازی مرگبار خود را دوباره تکرار می‌کند.

این رفتار دقیقاً مشابه اقدامی است که سایکوپت درباره طعمه یا طعمه‌های خود اجرا می‌کند. او ابتدا با استفاده از ظاهرسازی و نقش بازی کردن با طعمه خود طرح دوستی می‌ریزد و خود را وارد زندگی او می‌کند. به محض آنکه جای خود را در زندگی فرد مقابل کاملاً باز نمود، آرام و باحوصله، روح و روان و عقیده و آزادی و شادی و استقلال و حرمت نفس و اعتماد به نفس و عزت نفس و مال و منال و خلاصه همه چیز فرد را نابود می‌کند و از خود ویرانه‌ای بر جای گذاشته و به سراغ طعمه بعدی می‌رود. سایکوپت می‌داند چگونه طعمه خود را فریب بدهد. او مانند دراکولا از افکار و عقاید طعمه خود باخبر است و به خوبی می‌داند در چه نقشی فرورود تا مورد پرستش و پذیرش وی قرار گیرد. دراکولای

برام استوکر^۱ شبانه لباس‌های شیک می‌پوشد و با ظاهر فریبنده طعمه خود را شکار می‌کند. او طعمه‌های خود را نمی‌کشد، بلکه خون آنها را می‌مکد و به دنبال این مکیدن، ویژگی‌های خود را به آنان تزریق می‌کند و نسخه ضعیفی از خودش را از طعمه‌ها می‌سازد.

در ماجرای پدری که اخیراً فرزند خود را به قتل رساند (نمونه‌ای از سایکوپت قاتل) می‌توان حدس زد که وی بعد از سالها همسرش را نیز مانند خود به یک هیولای آدمکش تبدیل کرده که به فرزند خود نیز رحم نمی‌کند. دراکولا قوی و دارای خوی حیوانی است. او می‌تواند افکار طعمه‌هایش را بخواند، حتی اگر آنها خود را در معرض دید وی قرار ندهند. دراکولا برای به دام کشیدن طعمه‌هایش همانی می‌شود که آنها می‌خواهند. اوج داستان در همین فریب‌کاری و تغییر چهره دراکولاست. سایکوپت‌ها هم برای شکار کردن هرچه آسان‌تر طعمه‌های خود، به همان چیزی تبدیل می‌شوند که طعمه‌هایشان خواهان آن هستند. در بخش‌های بعدی تکنیک‌های مورد استفاده سایکوپت‌ها در جذب طعمه به سوی خود به تفصیل شرح داده شده است.

برخلاف ظاهر به شدت مقبولی که سایکوپت‌ها برای خود می‌سازند، واقعیت آن است که آنها به جز سوءاستفاده از دیگران هیچ هدف بلندمدتی در زندگی ندارند. لابد از خود می‌پرسید پس این افراد از زندگی چه می‌خواهند؟! جواب این است که آنها فقط می‌خواهند خوب بخورند، خوب بخوابند، خوب بپوشند، خوب تفریح کنند، خوب آمیزش کنند و خوب پس بدهند. آنها برای این کار «دیگران» را مورد سوءاستفاده خود قرار می‌دهند. این «دیگران» می‌تواند همسر، شریک عاطفی، حتی خواهر، برادر و فرزندان خود وی باشد. آنها نمی‌توانند به چیزی بیش از این اعمال حیاتی و نیازهای اولیه موجود زنده فکر کنند. در کل در سطح کف نیازهای اولیه انسانی باقی‌مانده‌اند. با نگاهی به هرم نیازهای اساسی

۱. Bram Stoker: نویسنده ایرلندی و خالق رمان دراکولا. شخصیتی که استوکر به تصویر می‌کشد مشابهت بسیاری با سایکوپت‌ها دارد. در واقع، دراکولای برام استوکر سمبل یک سایکوپت است.

واژه‌نامه تخصصی

واژه‌نامه فارسی به انگلیسی

الف

Cognitive tools	ابزارهای شناختی
Socialize	اجتماعی شدن
Feeling	احساس
Disorder	اختلال
Conduct disorder	اختلال سلوک
Personality disorder	اختلال شخصیت
Avoidant personality disorder	اختلال شخصیت اجتنابی
Schizotypal personality disorder	اختلال شخصیت اسکیزوتایپال
Schizoid personality disorder	اختلال شخصیت اسکیزوئید
Paranoid personality disorder	اختلال شخصیت پارانوئید
Sociopathy personality disorder	اختلال شخصیت جامعه‌ستیزی
Narcissistic personality disorder	اختلال شخصیت خودشیفته
Antisocial personality disorder	اختلال شخصیت ضداجتماعی
Borderline personality disorder	اختلال شخصیت مرزی
Hystrianic personality disorder	اختلال شخصیت نمایشی
Dependent personality disorder	اختلال شخصیت وابسته
Obsessive-compulsive disorder	اختلال شخصیت وسواسی
Oppositional defiant disorder	اختلال نافرمانی مقابله‌ای
Attention deficit / hyperactivity disorder	اختلال نقص توجه / بیش‌فعالی

Psychological disorders	اختلالات روان‌شناختی
Entitlement	استحقاق
Argument	استدلال
Schizophrenia	اسکیزوفرنی
Mental employment	اشتغال ذهنی
Self-confidence	اعتماد به نفس
Sexual deviations	انحرافات جنسی
Premature ejaculation	انزال زودرس
Social isolation	انزوای اجتماعی
Conformity	انطباق
Denial	انکار
Motivation	انگیزه
Idealization	ایده‌آل‌سازی
Sexual harassment (masochism)	آزارخواهی جنسی (مازوخیسم)
Sexual harassment (sadism)	آزارگری جنسی (سادیسم)
Harmful	آسیب‌رسان
Alzheimer's	آلزایمز

ب

Moral disincentives	بازدارنده‌های اخلاقی
Belief	باور
Delinquency	بزهکاری
Irresponsible	بی‌مسئولیت
Unstable	بی‌ثبات
Unfaithful	بی‌وفا

Owe	مدیون کردن
Center for voluntary brain activity	مرکز فعالیت‌های ارادی مغز
Center for involuntary brain activity	مرکز فعالیت‌های غیرارادی مغز
Clinical observations	مشاهدات بالینی
Reptile brain	مغز خزنده
Limbic system	(بخش) هیجانی مغز
Abstract concepts	مفاهیم انتزاعی
Logic	منطق
Logical	منطقی
ن	
Spinal cord	نخاع
Mask of sanity	نقاب عقلانیت
Social needs	نیازهای اجتماعی
Biological needs	نیازهای زیستی
Emotional needs	نیازهای عاطفی
و	
Emotional dependency	وابستگی عاطفی
Realism	واقع‌گرایی
Conscience	وجدان
Mutual loyalty	وفاداری متقابل
Obscenity	وقاحت
ه	
Delusion	هذیان

Empathy	همدردی
Sympathy	همدلی
Excitement	هیجان‌زدگی

ی

Sexual remembrance	یادگارخواهی جنسی
--------------------	------------------

واژه‌نامه انگلیسی به فارسی

A

Abnormal	غیرعادی، غیرمعمول
Abstract concepts	مفاهیم انتزاعی
Alzheimer's	آلزایمر
Anger	خشم
Anti social	ضداجتماعی
Antisocial personality disorder	اختلال شخصیت ضداجتماعی
Argument	استدلال
Attention deficit / hyperactivity disorder	اختلال نقص توجه / بیش‌فعالی
Avoidant personality disorder	اختلال شخصیت اجتنابی

B

Behavior	رفتار
Belong	تعلق داشتن
Biological needs	نیازهای زیستی
Borderline personality disorder	اختلال شخصیت مرزی
Bullying	قلدری

C

Center for voluntary brain activity	مرکز فعالیت‌های ارادی مغز
Center for involuntary brain activity	مرکز فعالیت‌های غیرارادی مغز
Central nervous system	دستگاه عصبی مرکزی
Character	شخصیت
Child abuse	کودک‌آزاری
Clinical observations	مشاهدات بالینی
Coercion	زورگویی
Conduct disorder	اختلال سلوک
Cognitive behaviors	رفتارهای شناختی
Cognitive tools	ابزارهای شناختی
Conformity	انطباق
Conscience	وجدان
Contradiction	تناقض
Control	کنترل‌گری
Crime	جرم، بزه

D

Delinquency	بزهکاری
Delusion	توهم، هذیان
Denial	انکار
Dependent personality disorder	اختلال شخصیت وابسته
Disorder	اختلال
Dominant	سلطه‌جو

E

Emotion regulation	تنظیم هیجانی
Emotional needs	نیازهای عاطفی
Emotional dependency	وابستگی عاطفی
Empathy	همدردی
Entitlement	استحقاق
Ethical behaviors	رفتارهای اخلاقی
Excitement	هیجان‌زدگی
Excretory paraphilias	پارافیلیاهای دفعی
Exhibitionism	عورت‌نمائی
Explosive anger	خشم انفجاری

F

Feeling	احساس
Fixation	تثبیت
Functional	کارکردی

H

Harmful	آسیب‌رسان
Honesty	صداقت
Hysterical personality disorder	اختلال شخصیت نمایشی

I

Idealization	ایده‌آل‌سازی
Impulsive behaviors	رفتارهای تکانشی
Impulsive decision making	تصمیم‌گیری تکانشی